

Satversmei neatbilst Iekšlietu ministrijas sistēmas darbinieku izdienas pensiju samazinājums

Vakar, 31. martā, Satversmes tiesa pieņēma spriedumu lietā Nr. 2009-76-01 “Par likuma “Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm” pārejas noteikumu 20. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam”.

Apstrīdētā norma noteic: „No 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim izdienas pensijas saņēmējam, kurš 2009. gada 1. jūlijā ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais), izdienas pensiju pārrēķina un samazina par 70% no aprēķinātā izdienas pensijas apmēra. Izdienas pensijas apmērs atjaunojams ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošinātās personas statuss.”

Lieta ir ierosināta pēc Ulda Mugareviča konstitucionālās sūdzības, kurā tika norādīts, ka apstrīdētā norma neatbilstot no Satversmes 1. panta izrietošajam tiesiskās paļāvības principam un samērīguma principam, kā arī Satversmes 109. pantam, kas noteic, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.

Satversmes tiesa norādīja, ka izdienas pensija ir papildu sociālā garantija personām, kuras valsts interesēs īpašos apstākļos pildījušas noteiktas funkcijas. Tiesa atzina, ka apstākļos, kad iekšlietu sistēmā dienājo personu atalgojums tiek būtiski samazināts, būtu pieļaujams arī saprātīgs izdienas pensiju apmēra samazinājums. Tomēr šobrīd paredzētais samazinājums ir ļoti būtisks – vairāk nekā divu trešdaļu apmērā, turklāt netiek ņemts vērā, cik lielus ienākumus persona gūst kā sociāli apdrošinātā persona.

Tādēļ tiesa atzina, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. pantam, proti, tiesiskās paļāvības principam un samērīguma principam, kā arī Satversmes 109. pantam. Tiesa noteica, ka ieturējumi no pensijām ir jāizbeidz ne vēlāk kā no šā gada 1. jūnija, bet neizmaksātā pensijas daļa ir jāatmaksā pensionāriem ne vēlāk kā līdz 2015. gada 1. jūlijam.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274